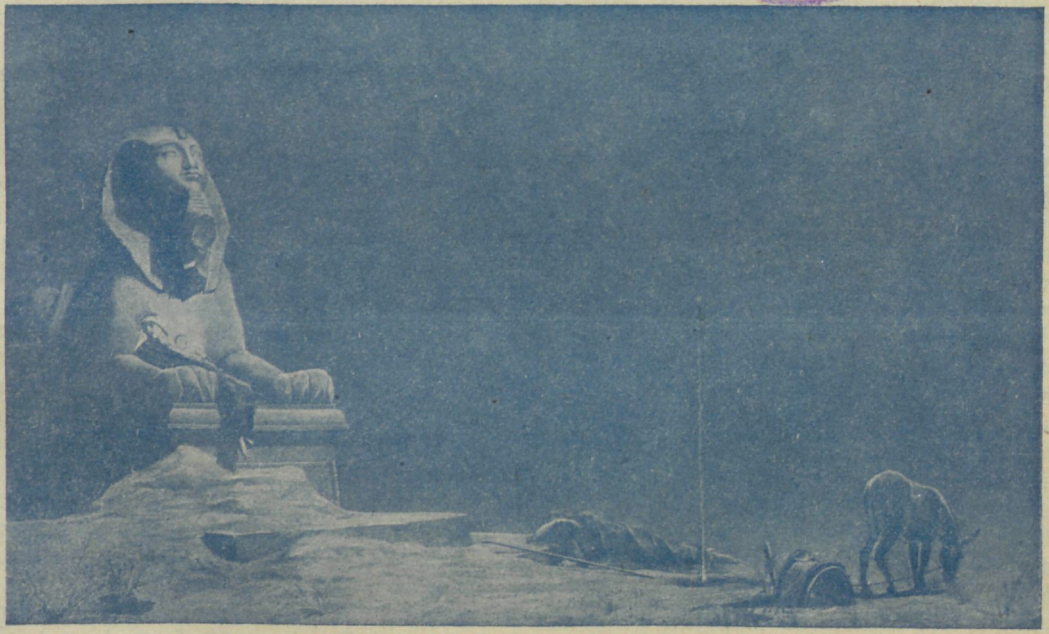

Siidorte Eln

SISEKINISTE...
No...
KIRJUTÖÖ...
Eesti Vabariigi
Toompäev
1922
Rahvapäev

Merfon.

Zeel Egiptusfe.

Wabatahtlikud ette!

Kui mobilisatsioon on wälja kuulutatud, siis maksab see kõigi terwete noortemeeste kohta. Kas nad sõtta tahawad minna wõi ei, aga nad peawad kõik ilmuma. Kui neid nõutakse, ja kes mitte ei ilmu, neid ootab kohtu karistus. Kes sõjameheks on kutsutud, peab maha jätma: oma endise ameti, sugulased ja omaised. Te-malt nõutakse täit sõnakuulmist, ja enese ära-salgamist. Noor sõjamees peab esmalt rea õppuse läbi tegema. Peab sõjariistade ja muude abinõude käsitamist harjutama. Tihti on tal käed ja jalad rafus. Ta saab palju higis-tada, enne kui ta sõjamehe tarkuse kätte saab. Sõja lahingutes tuleb tal ka oma werd wa-lada.

Minu mõte oli praegu rääkida teisest mo-bilisatsioonist, teistest sõjameestest, sõjariista-dest, ja teisest sõjast. On weel üks teine mo-bilisatsioon wälja kuulutatud kõigile ausatele ja ennastalgawatele sõjameestele. Ja ma kuulsin Issanda häält, kes ütles: „Keda pean ma läkitama, ja kes läheb meile?“ (Jes. 6. pea-tükk). Siin lugesime Issanda kutsumist waba-tahlikele. Issand küsib: „Kes läheb meile?“ Tema ootab et igauks otsustaks seda asja, arwaks kulu järele, ja siis teeks wabatahtliku waliku. Kes mind teenib, see käigu minu jä-rele, ja kus mina olen, seal peab minu teener ka olema. Ja kes mind teenib, seda tahab minu Isa austada“ (Joh. 12:16). Oh kui kõrged au ja suur palk on lubatud. Nendelt, kes otsustasid teda teenida, nõuab ta tingi-mata tema tahtmise allahetmist. Aga neid, kes oma tarkuse järele oma tahtmist teewad, kustutab tema oma jüingrite hulgast maha (Rohtum. 7:3—7). Issand katsub omia sõja-mehi, kartlikud peawad tagasi minema, Issand wõib ainult neid kõigis asjus tarwitada, kes kartmata teda usaldawad alandliku enese ära-salgamisega, ja kes kuulawad lapselikult tema ettekirjutusi (salm 16:25). Mitmele näitab see tee liig kitsas ja raske olewat. Aga sellele teele ja sellele teenistusele on ka suured õn-nistused määratud. Ei ühelgi Kristuse sõja-mehel pruugi enese eest muretseada, sest tema on Issandaga ühenduses. Kuhu ta ka peaks minema, kuhu teda üal saadetakse. Ikka läheb Issand ise temaga kaasa. Ta kaitses teda eest ja tagant ja ka kõrwalt (E. laul 139:2—5). Kui tal nälg tuleb, siis on Issanda laud tema tarmis kaetud. Kõik mis ta tarwitab, seda saab. Issandal ei ole millestki puudu. On tal sõjariistu tarwis, Issanda sõjariistade ladu on alati lahti. Tulewad tal raskused

ette — Issand wõidab need ära. Aga tema käib Issanda järel. Teener ei pea millasti eeli minema. Selleks on Issand. Teener ei pea ka mitte maha jääma. Niisuguse teenis-tuse läbi pärandatakse kõige kõrgem au. Selle Jumaliku au wastu on kõik maailma au tol-muks ja pühkmeks arwata. Issand ei näita oma au mitte enne. Maailm lubab küll meile palju, waranduslikku kasu, austust ja muud mõeldawat õnne, aga see kõik läheb mööda, kui unenägu ja meie ette jääb tühi paljas ja kolekus. Aga Issand ei tee nii, waid tema au tuleb pärast, õige ja ennenagemata hiilgu-sega. Kas ei peaks meie selle kalli pärli eest kõik andma, mis meil on. Aidaku Issand, et mõistaksime tema kannatust siin kalliks pidada, sest see on õige eeskoda, mille läbi kõik tema ustawad teenrid ja sõjamehed igawese auma-jadesse lähewad.

Kallis lugeja! Sa oled nüüd läbi lugenud seda kutsumist, ja tead kõik teenistuse tingimi-sed, kõik raskused, wõitu ja see eest õiget palka. Kas ei puudu see asi ka Sinuse. See on Issanda kutse. Tema tarwitab teenreid ja sõjamehi, kes tema armu ewangeeliumi kuulu-taks teelahkmetel ja aedade ääres ekkind ja kadund inimestele, neid kutsudes Kristuse pulma õhtnõvõmaajale.

Näed Sa sõber seda suurt kurjust, pime-dust ja häda, millesse tuhanded inimesed upu-wad ja hukkuvad? On Sinul nende wastu kaastundmist? Mõistad Sa nende igawest piina ja kannatust, kas põleb Sinu süda ar-mastusest nende wastu? Kas Sa kuuled oma Issanda kutsu (8 salm): „Keda pean ma lä-kitama?“ Kui sa weel arg oled, siis pööra tagasi ja katsu ennast lasta ettealmistada. Aga kui Sinu süda põleb — siis tule Kris-tuse juure; õpi, pane ennast sõjariistu (Ewes. 6:10, 11) ja mine rõõmsasti ja julgesti la-hingusse. Kristus saadab oma tuld alla. Aga leiged ei saa sellest oja. Närtfind ja leige inimene ei wõi Kristuse sõjamees olla, ega tema järel käia. Sõber kas näed, kui suur on tarwitus, kuidas sõdijate read arwenewad. Waata kannatajate pisaraid, kuule hukkujate hoigamist, waata, kuidas saatan rõõmu pärast hirwitab oma saaki neelates.

Sellepärast kõik wabatahtlikud, astume Kristuse kutse peale wälja! Laseme end Te-mast järel waadata ja wastu wõtta tema sõa-wäfte.

Lähme tema juure!

(Вѣсть о спасеній) Joh. 8.

Moorte Elu

Cesti Moorte Ustlittude

Liidu hääletandja

Nr. 9.

Teine aastakäik.

1922.

Oh, see pikk must nimekiri!

Mõne aja eest paluti mind lähedalolewas linna-kefese üht waest surijat, K., waatama minna. Läfsin weel samal päewal sinna ja leidfin otfitawa ühest wäikefests majast, mida ümbritfesid waesed hurtsikud

Kui ma haige asukohta küfsin ja luba palufin teda waatama minna, juhatas haige abikaasa mind trepist ülles, waldas, et mul üllewal kofe efimene uks tuleb awada. Seda juhatusft filmas pidades astufin järgmisel filmapilgul ühte ruumikasse tuppä. Seal seifid kolm woodit ja ühes neift lamas umbes neljakümmne aastane mees. Wäljas hakkas juba pimenema, ka toas ei põlenud lampi, fiisft walgustas maja küilge kinnitatud latern tuba niipalju, et haige näojooned selgesti paistfid. Ta nägu oli kahwatu ja ära lõppenu, ja juba oli surm oma märgi ta otfa ette wajutanud. Teretafin haiget, nimetafin oma nime ja küfsin, kuidas haigel käfi käib. Ta wastas, et ta juba 6 kuud haige olla ja et igasugune lootus paranemiseks on kadunud. Ka andis ta mulle mõista, et ta ife oma haigusfes süüdi on ja nüüd oma pillatud elu kibedat wilja lõikab.

Ma jutustafin talle sellepeale Jeesuseft Kristuseft, kes fiia maailma on tulnud patuseid pääftma. Nii haigega rääkides wõtsin woodi kõrwal olewalt lauall jämeda kriikiga testamendi ja leidfin, et selles mitmed lehed olid kofku murtud ja paljud kohad alla kriipsutatud. Nähtawasti oli see sfündinud nende poolt, kes enne mind haiget olid waatamas käinud ja ühele ja teisele kohale haige tähelepanu olid tahtnud juhtida. Neift lugufin mõned kohad waljusti ette, aga ainuke wastus, mida ma sain, oli sügaw, raske õhtamine. Wiimaks tõstis haige pea wähe kõrgemale, tõmbas padja alt wiinapudeli wälja, wõttis ühe lonksu ja ütles fiis meeltheitwal pilgul: „Kõif on asjata, ärge waewake end! Minu jaoks andeksandmist ei ole!“

Esimisel filmapilgul ei mõistnud ma midagi wastata, õhtafin aga sfüdames Isfanda poole. Lühikefe waheaja järele ütlesin pikkamisi ja tõsifelt: „Mõnda on Jumal maailma armastanud, et ta oma ainusfündinud Poja on annud, et ükski, kes tema sisse usub, ei pea hukka saama, waid et igawene elu temal peab olema;“ ja „Inimese Poeg on tulnud otfima ja õndsaks tegema, mis on ära kadunud.“ Wastata pilguga, mida ma kunagi ei sfuuda unustada, hüüdis ta: „Kõif on asjata! Teie ei tea, misfugune patune ma olen olnud! Teie ei wõigi enefele ette kujutada neid pattufid, mis ma olen teinud!“ Ja fiis end täiesti ülles ajades nättas ta käega wastasolewa walge seina poole ja ütles: „Seal ta seifab päewal ja õöl muu ees: üks pikk must pattude nimekiri! Kui palawitust raputatud langes ta nüüd jälle tagasi oma patjadesse. Ma tundsin sfugawalt kaasa selle õnnetuma mehega; aga enne kui sfuud sain wastuseks awada, karjus ta jälle: „Kõif on asjata. Peale tapmise olen ma iga pattu teinud, mis olemas on. Teie ei tea, Teie ei wõi endale ette kujutada, kui hirmus patune ma olen olnud!“

„Seda ma et taha teada, ei ole mul tarwis seda teada,“ wastafin ma: „Jumal teab seda ja seft on küll, ja Jumal ütleb: Jeesuse Kristuse, Jumala Poja weri teeb meid puhtaks kõigest patust.“

Jälle õhtas ta: „Oh, see pikk must nimekiri!“

„Olgu ta nii pikk ja nii must kui tahes“, ütlesin ma, „suurem kui „kõif patud“ ta ometi ei ole, ja Jumal ife, kelle wastu teie olete pattu teinud, lasseb teile welda, et Tema Poja weri kõigest patust puhastab.“

Nüüd nägin, et haige täiesti oli ära wäfinud, heitsin fiis põlwili ja palufin ta eest; kui ma ülles tõufin ja minema hakkafin, tänas ta mind sfüdameft ja palus, et ma pea jälle tulen.

Seda tegin ma juba järgmisel päewal, teades, et ta tunnid olid loetud. Kui ma aga majasse astusin, seletas haige abikaasa, et ju paljud tuttawad teda waatamas olla käinud, et haige wäga wäsinud olla ja sellepärast enam wõõraid ei suuda wastu wõtta. Uwaldasin kahetsust selle üle ja lisasin juure, et haige tungiwalt oli palunud, et warsti jälle ta juure tuleksin. Kui ma seda sain öelnud, hiiidis naine: „Kas Teie ehk olite see, kes eila õhtul, kui juba pimedaks läks, teda waatamas käisite?“

„Jah,“ wastasin ma, „uulitsalambid põlesid juba.“
„Siis peate igatahes minema; mu mees ütles, et ma Teid mingil tingimisel ei wõi lasta ära minna.“

Läksin trepist ülesse ja astusin tuppa. Haige lamas sügawas unes, näis nagu ei ärkaks ta üial enam. Dotasin weerand tundi ja palusin Isfandat, et waest surijat ärataks, kui see Tema tahtmine on, et ma temaga weel räägin. Mõne aja pärast läks ta rahutumaks, lõi pikkamisi filmad lahti ja küsis: „Kes seal on?“

„Ma käisin eile õhtu Teie juures,“ wastasin ma, „ja rääkisin Teiega seft kallist wereft, mis meid kõigest patust wõib puhastada.“

Järgmisel filmapilgul haaras ta kahe käega minu paremast käest kinni, wajutas seda tugewasti ja hiiidis niisuguse jõuga, mis mind imestama pani: „Jumal õnnistagu Teid! Jumal õnnistagu Teid!“

„Mis on siis juhtunud?“ küsisin ma, „kas olete saanud uskuda Jumala armastusõnumit?“

„Ja, ja,“ wastas ta, kuna rõõm ta näo särama pani.

„Kas on Jeesuse Kristuse kallis weri Teid puhastanud?“

„Jah, tänu Jumalale, et Ta Teid mu juure saatis. Kui Teie palusite, siis sündis see.“

„Mis sündis siis? Kas kustutati seal see pikk must nimekiri maha?“

„Jah, seal suutsin ma uskuda, ehk küll kartuse ja wäristusfega, et Isfand Jeesus kõik on heaks teinud.“

„Nii teate siis nüüd, et Jeesuse Kristuse weri Teid kõigest patust puhastab?“

„Jah, Jumal olgu kiidetud!“

„Siis täname weel seltsis Jumalat, see on ju ainult Tema töö olnud, eks ole?“

„Jah, see on Tema töö!“ wastas ta sügawa tõsifusfega.

„Täname Teda selle töö eest!“

Raske oli mul sõnu leida; seft ma tundsin end wägewasti kinniwõetud armuawalduseft, mis Jumal selle waese patusele ta päästmiseft oli lasknud ofaks saada. Mõte, et Jumal mind oli wäärt arwanud weel 11. tunnil selle õnnetumale mehele oma armu kuulutada, tähtis mind sügawa alanduseft. Aegamööda waikisid aga need tunded ja lihtsa sõnadega tänasin ma Jumalat Tema imeliku armastuse eest, ja Ta kuulis ja mõistis minu nõrka kiitust ja rõõm oli taewas, rõõm Jumala inglite juures, et jälle üks arakadunu oli leitud, üks surnu elawaks saanud.

Kui ma põlwedelt tõusin, rääkisime weel wähe aega Jumala halastuseft, mis niisugust õndsust kadunud patusele on walmistanud; rääkisime Jeesuse armastuseft, mis Teda sundis alla tulema ja surema,

et patuseid päästa. Kui ma talle jumalagajätmiseft kätt pakkusin, haaras ta seft jällegi kahe käega kinni, tänas siis Jumalat mõne südamliku sõnaga ja palus minule Tema õnnistust. Lõppeks palus ta mind tungiwalt weel kord tagasi tulla.

„Kui Isfand tahab,“ wastasin ma.

„Urge õelge „kuh“, rääkis ta, „tõotage seda mulle!“

„Ma tulen, kui Isfand seda lubab,“ wastasin ma. „Ta on Teid igawese hukatuse käest päästnud ja nii wõite nüüd kõik muud Tema hooleks jätta, eks ole?“

„Jah, Jumal olgu tänatnd!“ ütles ta: „Jumal õnnistagu Teid! — Head ööd!“

Teisel hommikul ei saanud ma kohe wälja minna ja saatsin sellepärast kella 10 ajal kedagi haige juure, et ta seisukorra üle teateid saada. Saadetu ei leidnud teda aga mitte enam elusana. Juba wiie tunni eest oli õnnelik päästetud hing oma nõdra teha maha jättnud, oli sinna läinud, kus ta igawesti Isfanda juures wõib olla, kelle arm teda kui tuffi tuleft wälja oli tõmmanud.

Urmas pöõrmata lugeja! Ma ei tea oma jutustusele muud midagi juure lisada kui seda palwet, et ja oma teed edasi ei käiks lootes kord tee lõpul armu leida. Ara liikta edasi oma suremata hinge päästmist! Kojuläänud mehe abikaasa oli seda teinud ja, ma kardan, oma igaweseks hukatuseks. Kui ma ta korteriseft esimest korda astusin, näis ta tugew ja terve olewat; ta oli lahke ja lubas heameelega, et ma tema mehega rääkisin. Kui ma aga tema enesega kõnelema hakkasin, pöõris ta mulle selja, nagu ei oleks tal ühtegi hoiatawat sõna waja.

Umbes nädal pärast matmist käisin ma weel kord lese juures. Kuidas nägi aga tema enne nii puhast korter wälja! Kõik oli segamini ja ta ise istus lahtise juustega kolde ääres, kust aga tuli ju mitme päewa eest näis kustunud olewat. Imestades küsisin ma naiselt, kuidas sarnane muudatus on tulnud. Esiteks ei tulnud ühtegi wastust, ja kui ta wiimaks suu awas, rääkis ta kõiksugu segaseid, mõtteta sõnu. Õnnetu naine oli nähtawasti mõistuse kaotanud ja nüüd täiesti wõimetu Jumala rõõmuft sõnumit kuulma.

Lapsed jooksid pesematult tänawal ringi. Kõige wanem poeg, umbes kolmeteistkümnene aastane targa waatega poiss, astus sel filmapilgul tuppa. Küsisin temalt, mis on juhtunud, ja ta wastas, ta ei teadwat, mis emal on; ta ei tahtwat midagi teha, ei ka enam süüa. Onu olla lubanud teda teisel päewal waatama tulla. Kui ma sellepeale mõne tõsise sõna poissi wastu rääkisin, pöõris ta end ümber ja jookkis majast wälja. Ka tema ei tahtnud midagi Jeesuseft kuulda. Kui ma teine kord jälle tuln, leidsin ma, et korteri üks lufus oli. Ühe naabri läbi sain teada, et mõned sõbrad olid tulnud ja õnnetuma naise lastega ära wiinud. Ei teatud õelda, kuhu.

Sellepärast weel kord, mu lugeja, palun ma sind, rutta täna Jeesuse juure ja lahenda oma päästmise küsimus. Ara pane need read kõrwale, ilma et sa tõsifelt järele mõtleksid, kus sa seisad. Oled sa päästetud? On su patud pestud Kristuse kallis weres? Kui see weel nii ei ole, siis ära oota paremaid aegu. Täna on õnnistuspäew iga inimesele, ka sinule.

Tule täna! Ara sulu oma kõrw kauem hoiatuse häälele! Kui ka sinu pattude nimekirii nii pikk ja nii must ei ole kui sel surijal, siiski on ta pikk ja must küllalt, et sind igawesti piha Kolmainu Jumala silma eest ära ajada, et sind igawese halastamata kohtu kätte anda. Ara pööra film ükskõiksest ehk pahaselt ära! Ara naerata uskmatult! Su ükskõiksus, su uskmatuus lähesfid sulle warem wõi hiljem

kalliks maksma. Sul on suremata hing, ja su hinge hea käekäik seisab kaalul. Kui ka tuhandes selle wastu töötawad, kui su mõistus seda ei suuda kinni wõtta, siiski jääb igaweseks jumalikuks tõeks: „Kes usub Poja sisse, sel on igawene elu; aga kes ei usu Poja sõna, see ei pea elu nägema, waid Jumala wiha jääb tema peale“ (Joh. 3:36).

Sakfateelest D. W.

Arm pühitsufeks.

R. Engleri järele R. L. Marley.

Ebrea r. 12:15 — 17.

„Katsuge“, on sõna kõigile. Neile, kes eemal seisawad manitsusõna armu wastuwõtmiseks, et „maha ei jääks.“ Isfanda omadele üleskutse, üleshüüie armu kasutamiseks. Kui eelmises kirjatohas armust mahajäämise eest hoiatatakse, siis on ihtlasi sellega öeldud, et Jumala arm olemas on, mis wõib eemal-seisjast wastu wõetud ning wastuwõtnu poolt tarwitatud saada.

Põrutawalt kuuleme ikka jälle kaebusi Isfanda omade suust, rääkimata eemalseisjast, kes aastate kaupa waewlewad wõitluses patu wastu, wõitlewad tagajärjeta. Tagajärjeta wõitlusele jälgib sifemine wäsimus, lootuseta olek ning wiimati täieline meele-äraheitmine. Mõndagi abinõu on katsutud wõitluses: kuuldi häid kõnesid, loeti sügaw-waimulikku pühitsewat kirjandust, palwetati wastu tahtniist ja mõnda muud weel. Kõik asjata. Wõideldi südilt ja ausalt selle wastu, mis elas inimeses ja kiskus teda alla waimuelus. Tagajärjeta kõik. Tekkib küsimus, kas wast nende paljude heade abinõude hulgas ei ole üks tarwitamata jäänud: Arm. Ebrea raamatu kirjutaja manitseb: „Katsuge, et ükski Jumala armust maha ei jää.“ Mis on siis õieti arm? Raske on anda selle kohta wastust, ehk küll piibel tast palju räägib. Ka mina ei suuda teile anda rahuldawat wastust. Üht tahan ainult öelda. Arm on midagi, mis loomupoolest sinus eneses ei asu. Teda ei wõi omale wägivallega wõtta ega millegagi ära teenida. Ta on kui õine kaste, mis maha lastudes kastab ja elustab. Kuidas sündis see? Kes oli see, kes öötunnil waiksel kastis aasa ja aeda? Hääleta on tulnud ülevalt kaste ja langenud looduse peale elustades ning karastades. Nii on arm. Midagi ülalt ilmast, puhaft. Taewafin. „Kõik hea ja täis-and tuleb ülalt walguste ifalt.“ Kõik see, mis tuleb ülalt Taewaisa heldetest kätest, nimetab piibel armuks. On olemas mitmesugune arm, ifegi armu täius, loeme omas raamatute raamatus: „Tema täiusest oleme meie wõtnud armu armu pärast.“ Oleme wõtnud. Johannes tarwitas armu, wõttis. Do, et oleksime inimesed, kes wõiksid öelda Johannesega: Tema täiusest oleme wõtnud. Mitte ainult, et kunagi lord sellest armust wõtsime, waid meie wõtame täna, praegu, alati. Sellest igawesest armu-täiusest elame meie, sellest jõust, mis tema meile kingib, wõtame meie. See on arm. Piiramata, otsata armuküllus Jeesuse läbi: „Aga Jumal on wägew kõik armu rohkesti teile andma, hüüab

Paulus. Kui armas ei ole see. Meie ei tarwitse jääda waesufesse ja jõuetusse. Seal on Jumala mõõtmata armutäius. Argu arwaku meist keegi, et Jumal ilmaasjata ilusaid sõnu teeb ja üle rinna räägib. Oh ei! Hoopis wastupidi, ei ole sõna millega wälja öelda jumaliku armu rohkest ja sügawust. Sial ei suuda meie oma Jumala armust sellewääriliselt kõneleda. Wäheütlewad on siin sõnad, ka sügawamad ja kaunimad. Soowida jääb ainult, et meil tarwiline mõistmine Jumala otsatu armu jaoks oleks. Undeksandmise arm pattufese, teenistuse arm Isfanda töötelijale, kannatuse arm eluproowides ja waludes. Kust leida tawalist sõna mitmesuguse Jumala armu jaoks!

Nüüd aga tahame tulla asja juure, mis tähtsam meie usuelus. On olemas ka pühitsew arm. Tähtjas on mõista ja näha Jumala armu külluses ka pühitsewat armu. Arm, mis wõimaldab meid elada Kristuses Kristusele. Elada Jumalale pühendatud ja pühitsetud elu. Niiugune arm on tõesti olemas. Siin mõni piibli näide: Rooma r. 5:20 loeme: „aga kus patt on suuremaks saanud (õigem on siin lugeda „suureks“ ehk „wägewaks“ saanud), on arm palju rohkem olnud (õigem: „palju suuremaks“ saanud). Sõbrad, see on sõna pühitsewast armust. Millal on siis patt suureks saanud? Ma tean, minu juures on ta „suureks“, wägewaks saanud. Mitte ainult korra olnud, waid on praegu wägew. Wahest on, kui läheks ta ikka wägewamaks, seda wanemaks saame. Nüüd tuleb aga suur sõna armust: Kus patt on saanud wägewaks su elus ja südames, seal on arm saanud weel palju wägewamaks, ja, ülewoolawaks. Kas on raske uskuda, et Jumal wägewam on kui saadan? Wiist mitte, sest Jumal on looja, saadan aga loodud. Kellelt tuleb arm? Jumalalt. Kellelt patt? Saadanalt. Kes on tugewam, Jumal ja ta arm ehk saadan ja patt? Tahaksin selleks neid wõrrelda, et teid julgustada. Mida ütleb Jeesus? Ta räägib ühest wägewast. Kes oli see wägew? Saadan. Mis ütleb Jeesus edasi? Ta kõneleb ühest wägewamast, kes on tulnud, et selle wägewa käest saaki ära kiskuda. On see tõsi? Wägewam on Õnnistegija. Milleks tuli ta maailma? Kiri wastab meile selgelt. Ta on tulnud, et rikkuda saadana tööd. Kus, kelles? Mis läbi tahab Kristus saadana tööd rikkuda? Armu läbi, mis Jeesuses wägew on. Usu seda mu wend ja õde, siruta palwes oma käsi armu järele wälja.

Mida loeme Tiituse raamatu 2. peatükis? „Jumala arm, mis õnnistust saadab, on ilmunud kõigile inimestele, ja juhatab meid, et peame ära salgama jumalakartmata elu ja ilmalikud himud ja mõistlikult ning õieti jumalakartlikult elama seshinatšes maailmas.“ Mitte ühel hoobil, vaid samm sammult, armust armu läheb tee täielise pühitsuse ja sõnakuulmise ellu. „Juhatab meid“, õndsja eluühenduse Jeesusega. Seda meie ise ei wõi, seda wõib ainult palwes omale anda lasta. Siruta ufus oma käsi pühitsewa armutäiuse järele wälja, ning wõtta armu, armu peale!

Edasi loeme teise Timoteuse raamatu teises peatükis ühe tähtsa koha armust: „Aga sina mu poeg, wõta wäge armus, mis Kristuses Jeesuses on.“ Näiid. Kus on arm? Jeesuses Kristuses. Kui sa armusügawuse mõistest aru ei suuda saada — mina ka mitte — siis tea ühte: arm on Jeesuses Kristuses. Kui keegi sulle walutawa haawa tarwis

weel üks sõna armust, mis on üles tähendatud esimese Peetruse raamatu esimeses peatükis: „Sellepärast walmistage oma meele niudid, olge kassinad ja lootke täiesti armu peale, mis teile pakutakse Jeesuse Kristuse ilmunise läbi.“ Meie pilk on siin juhitud jälle Jeesuse peale. Ikka on arm lahutamata koos Jeesuse isikuga. Kui sul on Jeesus, siis on sul jumalik elu, jumalik pühitsus ja Jumala arm, millest kirjutab Kolossuse r. teine peatükk. Jeesuses elab terve Jumala olemise täius. Tema sees on see täius sinu omadus, sellepärast wõta, tarwita. Siin on pühitsew arm!

Ebrea raamatu eelmises kirjakohas nimetab raamatu kirjutaja weel üht iseäralikku pattu, mida healmeel ei kuulda. Meie ei tohi aga sellest wõõda minna: „Et ükski ei ole hoorapidaja“, wõib ka lugeda „hooraja.“ Miks tuuakse siin just selles ühenduses see patt ette? On ju olemas hulk pattusid, mis nii inetud ei paista? Kui apostlite kirju loeme,

Katwere C. E. Ühing.

salwi soowitab, kui ta ka sealjuures ei wõiks öelda, millest on ta walmistatud, küll aga sulle apteki wõib juhutada, kust see saadaw, siis wõid ometigi rohu tuua, ehk küll ta koosseisu ei tunne. Kus on see salw, arm, saadawal? Jeesuses Kristuses, wastan ma sulle. Mida on sul waja? Jeesust Kristust ja mitte midagi muud. I. Kor. r. 1:30: „On meil Jumalast saanud tarkuseks, õiguseks, pühitsuseks ja lunastuseks.“ Jeesus wabastab patust, tema on meie pühitsus. Mida on ta ise öelnud? „Kes pattu teeb, on patu sulane.“ Seda kauem patu orjad, seda enam saad ta sulaseks. Sellepärast jooksewad ka mitmed Jumala lapsed ringi, kel pea hall, aga nad on ikka weel patu sulased. Katsume end läbi, kuidas on lugu meiega. Wastaw arm on Jeesuses. Lõde teeb wabaks. Millest? Patust.

leiame, et ühegi teise patu eest nii ei hoiata, kui just selle pattu eest. Wõtame selle kirjakoha omale südamesse: et ükski teie seast ei ole hooraja. Olen kindel, kui asja juure asume jumalikus walguses, et ühes koosolekus kus koos on 2000 inimest, 1000 selles patus on eksinud ja kui üsna peenelt wõtta, siis ehk peaaegu kõik. Tuletan siin abielurikkujat naist ewangeeliumis meele, kes Jeesuse ees seisib ja kelle ees Jeesus lausus: „kes teie seast ilma patuta on, wifaku esimese kiwi.“ Aga ükski ei teinud seda. Armas noor sõber, lasse end hoiatada. Kõigile on waja seda hoiatust: et ükski teie seast ei ole hooraja. Paulus käsib maha panna liha himud. Miks? Nad sõdiwad waimu wastu. I Kor. 6:16 loeme meie: „eks teie tea, kes hoora poole hoiab, see on üks ihu temaga? Aga, kes Jumala poole hoiab, see on üks waim temaga.“ Siin on liha ofasaamine ühelt

poolt ja waimu ofasaamine teiselt poolt wastamisi featud. Kes Jumala poole hoiab, on üks waim temaga. Mis on aulifem, kui waimuofadus Jeesufega? Põgene nooreea himude eest. Eks teie ei tea, et teie ihu on elawa Jumala tempel. Kes nüüd Jumala templi ära rikub, seda tahab Jumal ka ära rikkuda. Do, et need sõnad läbi meie südamelähkfid! Ja fiiski, argu heitku keegi meelt ära, weel on armu wanale kui noorele Jeesufe armukülluses.

Kallid eemalseisjad? „Ulemeelne, nõnda kui Esaw, kes ihe roa pärast oma esimese sündimise õiguse ära andis.“ Lätseleeme eest müüs ta oma esimese sündimise õiguse ära. Kohutaw. Pärast, kui

esimese sündimise õiguse tahtis tarwitada, oli hilja. Armsad sõbrad, lubagem omale öelda: on olemas armuaeg, kus armu saadawal kõigile, kes aga ial tahab, — aga tuleb aeg, kus asjata oma käsi ta järele wälja sirutad. Kui kaua tahad teha oma südant kõwaks Jumala armu wastu? Võib olla kord tahaksid weel, aga „üks pandi lukku“.

Meie oleme lõpul. Jumala armu Jeesufes Kristuses, seda on meil kõigil tarwis. Lapsed Jeesufes, ning isad Isandas. Palume, et awaneksid meie waimufilmad Jumala armu waranduste tarwis ja siis sealt wõtaksime kuni meie elu saab üle woolawaks eluks Jeesufe auks.

Lipulaul*).

Wiisil: „Me tormist siin ei hooligi“.

Nüüd aeg on käes, kus Talle pruut
Siin õpib hoolsast laulu uut,
Ta walmis säädib kandli keelt
Ja ärkwel hoiab oma meelt.

Roor: Sest rõõmusta, end süda ja,
Pea Isand wiib sind koju ka,
Seal walges riides hulgaga
Mu Päästjal annad lõpmata.

Nüüd aeg on käes, kus turteltui
Meil kuulutab, et ligi sui,
Et igawiku hommik käes,
Et Peigmees ilmub taewa wäes.

Nüüd aeg on käes, kus koju wiin
Nii ütleb Isand kõigil siin,
Kes nagu pääsukesed weel
End harjutawad reisi eel.

Ja aeg on käes, kus süda öö
Maailmal hiiuab: „otsas töö!
Nüüd tule koju Talle pruut
Ja laula rõõmsast laulu uut!“

Jah aeg on käes kus tõstawad
Kõik neitsid lambid põlewad
Kui kallid on see hulgake
Kes Kolgatal sai puhtuse.

Weel Kolgatale rutta nüüd,
Sest süda öös on kuulda hüüd:
Waat' Peigmees tuleb walmista
End taewa pulma rutuga!“

S. Kofamägi.

*) Pühalepa C. E. Ühingu ajutamisel wõtsid sealised noored selle laulu oma ühingu lauluks, w. Tannebaumi ettepaneful nimetades „Lipulauluks“, laulda võib ilal nimetud wiisil, mis leida „Teekäija kandle häältes“ nr. 191. Laul on luuletatud w. Kofamägi poolt, kes nende ühingu juhataja on.

Tafane meel.

Õndsad on tafased, sest nemad peawad maa pärima. Mat. 5:7.

Kui piibel õnnistusest räägib, siis näitab ta ikka üht pärandust, mis õnnistuse ofalisele tulewikus on töötatud anda. Iseäranis selgelt paistab see meie Isanda mäe jutlusest, kus iga õnnistuse sõnale kohane töötuse sõna järgneb.

Jumala tahtmine on kõiki maailma rahwast õnnistada oma poja Jeesufe Kristuse nime läbi, (Jes. 49:6. Ap. teod 4:12) aga seal on takistused ees, mis inimese poolt peawad kõrwaldatama. Pea takistus on inimese patuga ärarikutud meel ja kuri uskumata süda (Ebrea 3:12). Sellepärast on õnnistuse esimene aste ja tingimine meeleparandamine ja ümberpöörmine (Ap. teod 3:26. Jes. 62:10, 11).

See maa, mis tafased peawad pärima, ei leidu mitte praegu nähtawalt maakeralt, sest et praegune maa on patuga ära rikunud, kadumise ligi ja saab wiimaks tules oma otfa. (Ebrea 6:8. ja 2. Peetr. 3:6, 7.). Jumal ütleb, et ta uue taewa ja uue maa loob oma rahwa lustiks ja rõõmuks (Jes. 65:16—19). See uus maa on tafastele päranduseks töötatud, kes siin maa peal end tõise Jumala, Jeesufe Kristuse

läbi lasewad õnnistada. (1. Joh. 5:20). Paljud tahaks kord seal uuel maal elada, aga nad ei taha siit ärarikkumise linnast wälja põgeneda. Nad ei walmista ega tafanda oma südamesse teed, mille peal Jumala õnnistus ja töötus neile ofaks wõiks saada. Isand ise nägi niisuguseid inimesi, kui ta ütles: Palju püüdwad sisse minna ja ei wõi mitte. (Luuka 13:24). Wõta Sinagi sõber selle sõna tõsi-
duft omale südamesse. Ei Sa wõi mitte seda maad näha saada, kui Sa ei ole õiget meeleparandust, ümberpöörmist ja elu uuendust läbi eland. Olgu inimene enesest nii hea, ehk nii kuri, kui ta on, Jumala riiki ei pääse ükski mujalt, kui sellestfamaft uksest. (Joh. 10:1, 9). Kui keegi ei sünni ülalt, ei wõi ta mitte Jumala riiki saada. (Joh. 3:3, 5, 7). Need on Isanda sõnad, millest ükski mööda ei pääse. Argu ükski lastu end ekfitada õpetustega, mis need Isanda sõnad kõrwale heidab. Sõber, Sa elad üks ainus kord siin maailmas. Pärast surma ei ole enam ümberpöörmise võimalust. Sellepärast nõua aegsasti seda õnnistust, kui Sa ei taha igawesti hukka minna. Püha Waim ütleb: „täna, kui Sa tema häält kuuled, siis ära tee oma südant mitte

kõwaks (Ebr. 3:7, 8). Täna heida enesest ära see roojane kõwa meel, mis Piitka Waimule wastu paneb (Ap. teod. 7:51), ja wõta tasase meelega sõna wastu, mis Issand Sinu südamesse tahab istutada, et Sinu hinge see läbi õndsaks teha (Jaak. 1:21). Tasane meel, mida Jeesus õndsaks kiidab, ei ole mitte mõne inimese loomu omadus, waid see on uus loom Jeesuses Kristuses, mis inimene ainult uue sündimise läbi võib omandada (2. Kor. 5:17). Seft on inimesi, kes oma loomu poolt küll näitawad tasafed olewat, aga Jumalale on nad siiski sõna-kulmatad ja wastupanijad, seft et nende meel on uuendamata.

Inimesed, keda Jumal tähtsate ülesannete jaoks on tarwitand, olid tasase meelega warustatud.

Mooseseft loeme, et ta wäga tasane oli, enam, kui kõik inimesed, kes sel ajal elasid (4. Moos. 12:3). Ta ei otustand mitte oma meelega mõtte järele, waid ootas igas asjas Jumala otsust. Ja sel wiisil wõis ta Jumala teid kaldumatta käia ja Jumala otsuseid muutmata täita. Siiski tuli temale see kurb lugu ette, kui Israeli rahwas ta waimu wäga wihastasid oma usmata meele ja nurisemisega, et ta sõnu ütles, mis mitte Jumala auks ei tulnud (L. laul 106:32, 33). Sellepärast ei saanud ta seda maa-pealist Raananit mitte näha, ehk ta küll wäga seda igatses (5. Moos. 3:24, 27). See lugu õpetab meid Jumala sõnu palju enam tähele panema. Ega meiegi kergesti ei pääse (Ebr. 2:1-3). Jumala preestritel wana seaduse ajal pidi tasane meel olema

(Ebr. 5:1, 2). Sedafama nõuab Jumal ka uue seaduse preestritel ja kõige tema preesterliku rahwalt (Wil. 2:5-8). Kuid mis Jumalale auks ja Tema lastele õnnistuseks tuleb, selle peale on waenlane wihane. Kui meie alati ei walwa ja Kristuse kantšis warjul ei ole: siis on tema karmas meie tasast meelt rikkuma, seft ta teab misugune mõju sel on. Olen selle pärast wõidelnud ja palund, et Kristuse tasane meel alati mind wõiks saata. Seft palju kallid tõe sõnu on just sellepärast ilma mõjuta jäänd, kui neid dieti tasase meelega ei ole räägitud. Ehk on Sinulgi sõber see äratundmine? Siis walwame ja wõtame palwes jõudu, seft teed on weel rohkem kui meie siit saadik oleme suutnud käia (1. Kun. 19:7). Wäga kallis sõna on meie Jeesusest enesest antud: Jeesus ütles: Õppige minust, et mina olen tasane ja südamest alandlik! Kui armas see on, et meie temast tohime õppida. Õppijal on ifka see eesmärk, oma õpetaja sarnaseks saada. Jeesus tahab alati olla meie ligi ja kättesaadawal. Ei pruugi üle mere minna, ega teisest ilma otsast seda õpetust otsima, ei kulla ega hõbeda eest õmandama. Jeesus õpetab ilma. Tema on prohwasor, kes meie koju tahab tulla, meis olla (Joh. 14:17). Minult tema ife võib oma õpetust meis tõeks teha ja läbi elada, kui ta meis elab.

Oh Issand, meie tahame Sinust õppida, et meie Sinu sarnaseks saaksime, ja Sinuga kord wõiksime pärida!

Õpeta meid!

Joh. 3.

Wana Seaduse ülewaade.

J. Krõkeri kõne peetud C. E. noorte kurfusel 20. mail 1921.

Tahaksin teid piiblist läbi wiia, andes ülewaadet Wana Testamendi ajajärgudest. See on wäga tähtis, et meil ülewaade oleks sellest, — mida püüdis Jumal kõige ajajärgude jookkul oma rahwale tähtsaks teha. Selles ajaloos leiame Jumala jälgi, ühtlasi saaksime pilgu Jumala mõistmise ajaloos. Kui kindlad tunneme end leides Jumala rahadel. On olemas Taweti Paulus üks sõna, mis seda tõde awalab: Pane mu jalad sinu jälgedesse, et ma ei kõiguks oma teel. L. 17:5. Kui me õpime Jumala jälgedes käima, siis wõtme ka otjekoheselt omi wendi juhutada. Need, kes ife alles kobawad, ei wõi ka teisi juhutada. Sellepärast on waja, et me kodus oleksime Jumala tegewusega ajaloos.

Tähtis on niisama, et terwe Wana Testamendi pilt ife terwe waatamise alla wõtta ja sellest finni pidada. Ühine suur, mis seal antakse — need on Jumala ilmutused mitmesuguseis ajajärgus. Jumal ilmutas end — ja sellest sai ajalugu.

Kõigis ajajärgudes on Jumala tarwidus olnud omast ofa anda. Elu edasiandmine on Tema elu tarwidus kõigis aegus. Ja kus Jumal end ial ilmutab, seal tekiwad ajaloo ajajärgud.

Sellepärast võib ka Wana Testamenti üles panna: Jumala ilmutused mitmesuguseis ajajärges. See langeb mitmesse, nimelt wiide osfa.

I. Kõige elu algus. II. Uju elu. III. Elu käsu all. IV. Elu prohwetite kuulutuste walgusel (mitte prohwetite elu, waid nende walguses elatud elu). V. Juuda rahwa elu pärast Paabeli wangi põlwe. Need on need wiis suurt ajajärgu W. T. ilmutamiste ajaloos. Iga suurele ajajärgule allusid oma kokkukõlalised wähemad ajajärgud.

I. a. j.: Kõige elu algus. 1. Moos. 1 p.—11 p.

a) esimene loomine.

1) Tema saamine. — Jumal lõi. 2) Tema langemine — maa oli tühi ja paljas (2 s.). 3) Tema lootus — ja Jumala Waim lehwitas (audus)*) wee peal. 4) Tema uuendus — 6 päewa töö.

esimene päew	—	walgustuse seadus-printsiip,
teine	—	lahutamise
kolmas	—	illegitõusmise
neljas	—	kehastuse printsiip: walgus sai teha kuu,
wiies	—	wiljatuse
kuues	—	täiusse
seitsmes	—	hingamise

b) esimene pattu langemine. — 1 Moos. 3 p. Ta ilmutab meie liha omadust ehk loomuliku inimese olekut.

- 1) liha nõrkust,
- 2) " kalduwused,
- 3) " omaabi,
- 4) " süüdistused,
- 5) " kohus liha üle.

*) Algus keele järgi.

Rehastamine on kõige jumaliku töö tundemärk. Ja see walgus, mida Ta esimesel päewal lõi, pidi kehastust leidma. Siis ehtis Ta weed elawate olewustega ja maapinda mitmekesise eluga, ning lõpuks — tuli inimene, kelle alla maa heideti. Tema ei olnud selleks loodud, et maa Tema üle walitseks, waid tema pidi maa üle walitsema. Nii pea, kui maa meie üle walitsema hakkab — tuleb Jumal wahela, aga, kui meie maa üle walitseme, saab wiimane meile Jumala ilmutuste asupaigaks. Sellepärast on niisuguseil osasaamine Jumalaga.

Kuue päewaga oli kõik walmis ja Jumal rõõmustas wäga selle üle. Seitsmendal päewa kohta aga on öeldud — Jumal hingas. Mis tähendab Jumala hingamine? See on ühest küljest rohkem, kui toimetamine, loomine: ta on enam tarwitamine sellest loodud asjast. Kuid ta ei tähenda põhimõtteliselt mitte tegewuselist, waid nagu uendust ja rohkem, kui loodud asja korraldust. Sagedasti kujutatakse hingamise all hoopis wale seisukorda — tegewusetust ehk täielise maitsemise seisukorda. Mis walitseb kord igaweses ajas? — igaweses Jumala hingamise täiuses? Kas oleme seal tegewusetata? Hoopis wastupidi. Ilmutamise raamatus loeme, et seal ööd ja päewad Teda õndsad teeniwad. Igaweses täiuses on teenistus ilma wäsimata, sest hingamist saab seal teenistuses. Aga üht asja jätab see Jumala hingamine wälja — nii loeme, et seitsmendal Jumal midagi enam ei loond ega korraldand. Igaweses ajas ei ole midagi, mis weel muuta oleks. Seal on kõik täielik. Nii hingas ka Jumal seitsmendal päewal omast tegewusest — alles siis, kui ta oma tegewuse pilti nägi inimeses, kellele oli antud walitseda kõige aine üle. Jumalik inimene võib ainult siis walitseda, kui loodud asi Jumala kuu on ja kus loodud asi walitsust aine üle oma kätte saab. Ainult see walitseb wälimise ainelise ilma üle, kelle sisemise ilma üle Jumal saab walitseda.

Sellepärast on mõistetaw, miks Jumal seitsmendal päewal wõis hingata. Kuid, mis ütles Ta esimese päewa loomise kohta? — Ta rõõmustas, et see hea oli. Jumal rõõmustas ühe saawa asja üle, kuid wiimastel päewadel oli ta wäga rõõmus. Ei olnud esimesel päewal weel mitte Ta pilt loodud, kuid Jumal leidis süski rõõmu. Kus Jumal võib rõõmustada, seal wõime ka meie rõõmustada, kuigi ehk asi weel täielik ei ole.

See oli esimene loodus, mille külge esimene langemine liitus. Nüüd kordub iga inimeses see, mis terwe ilmade täiuses oli kordund. Inimene Jumala pildi sarnane — wõis ainult wõrreldud saada Temaga. Ta kõndis Jumala kuuul paradüüsis. Aga ta ei jäänd kauaks mitte sellesse. Ka inimene sai tühjaks ja paljaks, nii pea, kui ta sest keeldud wiljast löi. Inimene kaotas oma ühenduse Jumalaga; ta katsub oma paljast seisukohta wiigilehega katta. Misugune suur tõde! Alles langend inimene hakkab

häbenema Jumala ja inimeste ees, tundes esimesena, et ta — alasti on. Adam kardab Jumala häält — põgeneb Ta eest. Aga Jumal leiab ka langend inimese — ükskord tabab teda itka Jumala hääl: Adam, kus sa oled?

Pärast esimest langemist tuli esimene ohwer — Rainilt ja Uabelilt. Mõlemad töid ohwit oma Jumalale. Aga mitte mõlemad ei oldud ühesuguses meeolus — seisuses. Tähelepanemise wäärt on, et just altari juures sai awalikuks nende mõtteilm — mis Rain ja mis Uabel oma sisemise inimese poolest olid. See peal olid nad nähtawasti ühesugused wagad, waimlised; kuid ohwerdamise juures tuli see wahel awalikuks. Inimese teed lähewad lahku Jumala altari ees. Seal ei lahku nad mitte kombelise wiisi järele, waid sisemise seisukorra poolest. Need on mõlemad, kui kaks suurt joont jäänd ajaloosse. Altari juures lähewad lahku kaks waimulikku elu: üks, mis mitte Jumala meelepärast ei ole ja teine — mis on. Mis on selle tagajärg? Rain tapab oma wenna ära. Esimene weri jooksis altari juures. Esimene wend tappis oma wenna usu pärast altari juures. Milline sügaw ajalooline traagika. Ja tänapäewgi weel ei waihi wõitlus Raini ja Uabeli wahel ajaloo. Tänapäew liitakse weel furnuks Jumala meelepärane elu Uabelis, mitte Jumala meelepäralise eluga Rainis. Jumala lapsi kiusatakse taga mitte sellepärast, et nad pahemad, waid et nad teistuguse sisemise waimueluga on.

Benemaal oli kord tähtis uurimine. L. kuberner oli tulnud meie asundusse kaebuse põhjal, et meie greeka-katoliku usulisi oma usule meelitada. Tõe poolest olid nad aga ainult Jumala poole pöörand ja tulid nüüd palwetundidele ja jumalateenistusele. Kuid oli kaewatud, nagu oleksime neid riigirikust ära meelitand. Siis lastis kuberner ühe töölise wabrikust, enda juure tulla ja küsis siis nelja ilma all: — Ütle mulle, kas on need ümberpööratud kiriku liikmed? — Ehtsellents, nad ei ole seda mitte, sest nad ei suitseta, ei joo, ega riidle nagu teised. Seal oli Uabel ja Rain tahtis teda oma tugewa rusikaga liiua.

Ja need Jumala looduse põhimõtted anti juba alguses. Sellepärast on tähtis, et me neist aru saaksime ja mõistaksime: siis saaksime ka aru praeguse aja nähtusest, mis seda ainult kordab.

Esimese ohwriga tuli ka esimene lunastus; seda leiame wee uputuses. Et seda nüüd mõista, selleks on tarwis kolm külge Noa elus tähele panna: Noa enne weeuputust; weeuputuse ajal ja Noa pärast weeuputust. Need kolm tähtsat asja kujutatakse kolme sõnaga, mis Jumal Noa wastu rääkis. Enne weeuputust ütles Jumal Noa wastu: — Ehitata üks laew. Kui weeuputus tuli, ütles Jumal: — mine laewa! — ja pärast weeuputust: — Tule wälja laewast! See andis Noale päästmist. Ta ei oleks mitte päästetud saand, kui poleks mõistnud laewa ehitada ja neid Jumala sõnu — mine laewa; ja niisama hukkund, kui ta poleks mõistnud Jumala käsku: — mine sealt laewast wälja, — õigel ajal sealt wälja

tulla. See Noa laew pidi teda üle kandma inimeste kohtuagadest ühele uuele maale, mis puhastatud kohtu läbi. Jumal wiis Noa ja ta lapsed sinna, et nad saaksid näha, mis Tema sealst uuest maast võib teha. On nii nagu oleks tahtnud Jumal rääkida: — Waata, Noa! Sa oled julgend kõndida minuga enne kohut ja Mina olen sind kohtust läbi kannud. Mis tahad sina sell uuel maal tegema hakata? Mis tegi Noa uuel maal? Rahjuks tegi Noa seal maal ühte wiina, millest ta joobnuks sai ja ilmutas oma häbi ja teotust. See oli see mees, kes enne kohut Jumalaga oli kõndinud.

Esimese pääsmise järele tuli Iaiä lipillamine. Kes olid need inimesed, kes ütlesid: ehitagem torni. Noa pojad. Nende mõte oli, et kui weel üks kohtu-päew tuleb, läheme kõik torni otsa. Kõigis aegades on inimesed tahtnud üle kohtu ulatada, selle asemel, et Jumala ette alandadada. Kuid see, milles ta päästmise lootus oli — saab talle mürgiks. Nad pilluti laiaki. Kui inimesed ise end tahtsid aidata, siis aitasid nad ainult endi laiälipillutamiseks kaasa. See nähtus on ka praeguses kristlikus ilmas, — kust kõik need usu lahud? Kui mitmes laulukooris ei ole see langemise, keelte segaduse põhjuseks olnud?

Sellest näeme nüüd, kui rikas on esimene loomise ajajärg. Misfugused sügawused esimeses patulangemises! Misfugused kaugused esimeses ohwris ja misfugused eluseadused päästmises, ning misfugune killustus lahkimises.

II. ajajärg: Usuelu ajajärg. 1. Moos. 12—50 p.

a) Abram omas otsimises.

1) Ta otsis maad — ja leidis maa.

2) Ta otsis pärijat — ja leidis Jisaki.

3) Ta otsis üht uut linna ja ootas uut Jerusalemma. Terwe Abrami elu teisis otsimise mõju all.

b) Jisak omas hingamises.

1) Misfugune elu jõuab hingamisesse?

a) Jismaelst taga kiusatud ja b) Abramist ohwerdatud elu.

2) Kuidas awalda end see elu hingamises?

a) Elamise läbi allikate maal, b) üllisuurte Jumala õnnistuste all.

c) Jaakob omas teenimises.

1) Jaakob Bnieli eel: oma elu täiejouline teenimine.

2) Jaakob Bnielis: Jumala wõitlus Jaakobi oma enese jõuga.

3) Jaakob pärast Bnieli: teenistus murtud jõus — kui Jumala Iisrael.

d) Joosep kannatamises ja walitsemises.

1) Joosepi kannatuste tee:

a) wendadest müüdüd, b) maailmast unustatud.

2) Joosep omas wõitluses:

a) ostitud maailmast, b) leitud wendadest.

Teisest ajajärgust peale ei ole enam tegemist niipalju üldisega, enam aga üksikute isikutega. See periood on ajajärg Abramist kuni Joosepini. Kõik need neli isikut elafid ühte usuelu, mis Jumalalt saadud ilmutustele rajatud; ometi mitte nagu üksiteisele järele tehes. Kui hoopis teistfugune oli Iisaki elulugu Abramiga wõrreldes. Jisak ei olnud kunagi wälja läind, kuna Abram oma usuelu wäljaminekuga algas. Kui isefugused Joosepi ja Jaakobi. Igalühel on oma omapärafed jooned.

Esimese isiku iseloom: Ta otsis, otsis laud: maad, järeltulewat sugu ja linna.

Abrami elu jäi otsiwaks ja leidwaks eluks. Jumal oli temale maast kõnelend ja ta otsis maad. Tuli aeg, millal Jumal ütles Abramile: — Tõsta oma filmad üles ja waata — kõik selle maa olen ma sulle annud. Abraam otsis maad ja leidis maa. Siis otsis ta järeltulewat sugu — poega, kes edasi kannaks neid õnnistusi. Ja, et tal poega ei olnud, ütles ta kord Jumalale: — Minu sulane Eliezer pärib minu wara. — Ei — ütles Jumal — waid sinu poeg. Seit ajast otsis ta seda, kuni ta ära wõis sellest otsimisest ja Hagari wõttis. — Kuid see wõis talle ainult Jismaeli sünnitada. Saara pidi õige poja sünnitaja olema. Reed, kes Jumalaelu ja ta õnnistusi wõiwad edasi kanda, peawad sündima Jumala seaduste põhijoontel. Ja Jumal kinkis Jisaki 25 aastase ootamise järele. Edasi otsis Abram ühte linna, mille alused jäädawad oleksid.

Kui hoopis teistfugune on Jisaki elu. Abrami otsimiste wastu oli Jisaki walitfew omadus — hingamine. Ta awas selle terwe maa, mis ta tõutuse järele oli saanud: See on omapärane Jisakil, et ta ikka — mingifuguse allika juures on.

See tegi tema üliwäga rikkaks. Kui auline kui ühest otsiwast elust allikate juures hingamine järgneb.

Isefugune jälle Jaakob. Tema tahtis ka õnnistust leida, nagu Jisak, kuid ta ei pidanud leidma seda otsimise ega ka hingamise pinnal nagu Jisak — waid teenimise pinnal. Sellespärast on terwe ta elu — teenimine. Alguses aga teenis ta enda jõus ja kui palju sünnitas ta seeläbi walu iseenele ja teistele. Kuid siis pidi tulema aeg kus tal lõppes oma enda jõud — see oli kui Jumala jõud Jaakobi jõuga oli wõidelnud — siis sündis temast Iisrael. Teenistus omast jõust sünnitab ikka südamewalu, aga teenistus selle jõuga, mis on murtud Jumala wäest — saadab õnnistust paljudele.

Joosep. Mis on temal omapärane? Joosep kannatas ja wõitis: tema juures sai awalikuks — risti läbi wõidule. Milles seisid need kannatused? Ta müüdi kõige pealt wendade poolt ära ja maailmast sai unustatud. See on omane tänapäewgi: kui odawa hinna eest müüdi Jeesus ülempreestritele ja kui ruttu unustati ta sellest maailmast, keda ta oli raskemal päwil teenind. Kuidas oli Joosep raskemal tundidel teenind unenäo seletusega keldri teenrite ülewaatajat ja kui see oma ameti peale tagasi sai — unustas see Joosepi ära. Raks aastat pidi Joosep kõigist unustatud wangis olema, kuid, mitte unustatud Jumalast, kes selle sulatusahjus olewa kulla üle walwas. Ja tuli tund, millal maailm seda tuli otsima, keda ta wangi heitnud, tuli ka tund millal need wennad, kes tema kord ära müüid, tulid teda otsima. Ei saa maailmast ära põlatud pühad nii ära unustatud, et neid enam otsima ei tulda. Taaniel wõis Nebukatneetsari ette ilmuda, kutsutud sinna wangide hulgast. Walu tundidel otsib maailm pühad üles.

Nii seisab siis teine ajajärg koos neljast isikust: Abram otšimises, Jisak omas rahus, Jaakob omas teenimises ja Joosep — kannatusis.

III. a. j. Elu käsu all. 2. Moos. v. — Kun. raam. saadik.

Oluline on selles ajajärgus just isulist tabada. Mis on selle ajajärgu algus? Egiptuse orjakojast wabastamine ja wäljawiiimine:

- a. Jisraeli orjapõli.
- b. Jisraeli päästmine.
- c. Jisraeli teekond läbi kõrbe.

1) Jisrael tule samma juhatusel. 2) Jisrael tule samma warjamise all. 3) Jisrael tule samma õnnistuste all — (kui tule samma seis, hingasid nad, kui tule samma telgi ees seisis, kummardasid nad Jumalat). 4) Jisrael tule samma karistuse all: 4. Moos. 12, 10.

- d) Jisraeli preestriamet-seisus.

1) Preestri ameti mõte. a) Jumala asemil rahwa ees, b) rahwa asemil Jumala ees. 2) Preestri ameti teenistuse seisused. a) Ülema pr. seisus. b) Preestri seisus. c) Lewiitide seisus.

- g) Jisraeli ohwrid.

1) Patu ehk süü ohwer: sisseminel Jumala juure. 2) Põletamise ohwer: täielik äraandmine Jumalale. 3) Kõigutamise ohwer: ofajamine Jumalaga.

e) Jisraeli kodumaa.

f) Jisraeli kuninglik walitus.

Teie näete, kuidas Jumal ajalugu teeb — kus Tema räägib seal sünnib ajalugu. Ja see ei sünni mitte üksi suures ajaloo, waid ka meie hinges. Muretsege selle eest, et Jumal teiega wõiks rääkida ja teie sissemine kõrw, werega kastetud, lahti oleks Jumala häälele — see awab teile Jumala ajaloo.

Uksford maal isegi kunstnik kaks ilusat pilti. Ühele maal is ta imelik maastiku — selle esimesel plaanil ühe ilusa aia (plangu). Üia nurga sisse kujutas ämliku. Selles wõrgus istus ämlik. Pildile kirjutas alla — nemad ootawad. Teisele lõuendile maal is ta teistjugu se pildi: imelik mägestik, esimesel plaanil kaljukoobas, mille alumiseft jaost wärte allikas wälja woolab.

Ka sellele pani ta nimeks — nad ootawad.

Mis tähendawad nad?

Ämlik ootab, et elada teiste elust. Allikas aga, et — teistele anda. See on suur wah e. Kas me tahame nii elust läbi minna, ainult selleks elada, et tarwitada teiste elu, wõi kui allikas, kes ootab, et teisi kosutada. Kui me ise ei ela sellel allikal, siis ei wõi me ka jägada eluwett oma wendadele ja õdedele.

Üleskutse usule

ehk

Kui palju on sul oma peremehele wõlgu?

Egiptuse misjonäär A. Liblik.

(Järg).

VI. Misjonitöö wiisid.

Sagedasti on .kuulda arwamisi ja kõnesi, mis panewad omaks eesmärgiks inimestele nõu anda, et misjoni töö on muhameedlaste hulgas wiljata ja lootuseta waewanägemine, ja niisugune waade pole muud kui usu ja armastuse kutse!

Meil on kõige pealt elawat usku tarwis, usku, nagu seda wanades teemurdjates leid sime, nagu ühes Raymund Lullis ehk Henry Martinis. Miss J. L. Trottes, kes Alviirias töötab, kirjutas kord: „Waata seda pilti om as kõige pimedamas olekus, mis sa näed? Islami maad on surnud maad ja ta rahwad on surnud hinged, pimedad, külmad, kanged surnukehad, nagu seda ühegi pagana rahwa maal ei ole leida, aga meie, kes meie neid armastame, meie näeme neis ohwerdamise wõimalusi, kannatamise wõimalusi, entusiastami wõimalusi — ja elu, mis weel leegitseb. Kas Jumala Poeg, kes oma elu nende eest on surma annud, ei näe neidsamu wõimalusi nende hingedes? Kas Teie arwate, et Ta ütleb; muhameedlastele ei ole abi ega lootust Jumala juurs? Kas Ta ei kutsu ka Teidki niisugust usku neile näitama, mis kiwi äraweeretas Latsaruse haua ukse eest ja oma surnud sõbra wälja tõi! Kas ma ei

öelnud sulle, et kui sa aga usuksid, sa näeksid siis Jumala au. Ja nemad wõtsid kiwi haua ukse eest ära!“ Waimus surnuid elustama, see on Jumala Poja töö, aga meie kohus on uskuda, ja kiwi haua ukse eest ära weeretada!“

Wäga wiljarikas tee ja teguwiis töös on Jumala sõna kuulutamine muhameedlaste hulgas. Kui nad lihtsalt piiblit loewad, tunnevad nad peagi ära, missugune suur wah e tema ja koraani wahel, meie püha ja puhta Önnistegija ja nende prohweti wahel on, kelle pea ümber nad asjata püüawad püha walguse krooni seada. Piibli tõde on kui kirwes puu juurtel. Koraan on küll ka mõnda teise keelde tõlgitud, aga ta on wäga kallis ja muidugi mitte nii ilus ja kõlaw kui Arabia keelele, kuna piibel peaaegu igasse muhameedlaste keelde on tõlgitud ja ta on kõige odawam, kuna aga kõige paremine trükitud hommikumaa raamat, mille wägi ja iludus sugugi kaduma pole tõlkimise läbi läinud. Koraan on kui raamat seitsme pitsriga kinnitatud, sest et inimesed sellest ei saa aru, kuigi nad seda lugeda mõistawad, aga piibli keel on see, mis igal turul ja igas majas ning hälli juures räägitakse. Iga muhameedlaste misjonäär peaks üks kolpolteur olema — ja

iga kolporteur peaks misjonäär olema. Inimesed peaksid piibleid ostma, olgu see kuigi väikese hinna eest, sest mis asja eest nad midagi ei maksa, sellest nad ka palju lugu ei pea.

Arstlised misjoni tööd on ka väga kasulikud, wihewaenu murdmiseks ja ewangeeliumi kuulutusele teeawamiseks. Persia, India ja Egiptusemaad on selleks eeskujulised. Haigemajad ja polikliinikud on külwamise kohad, kus hulgad hinged mitmelt poolt kokku woolawad ja wäljamannes head seemet enestes wäljakannawad.

Koolid on ka niisamuti väga otstarbekohased. Kuid tahad pimedusest lahti saada, lase walgus sinna tulla! Koolide ja hariduse abil saame meie ebausku wähehaawal maha kiskuda ja maa jalge alt ära õõnestada, nii et see suur ehitus peagi ära puruneb ja kokku wariseb. Kui meie hariduse ja walguse läbi südamed ja hingeteenusi kätte saame, siis on wõit meie käes, muidu aga oleme meie oma hariduse lahingul wõidu kaotanud.

Ewangeeliumi kuulutamine on see suur maantee, millel meie muhameedlaste hingi püütame wõita, aga hommikumaa rahwaste seas sünnib see koguni teisel wiisil kui kantslidelt wõi platwormidelt. Meie kuulutus sünnib suuremalt osalt teeäärsetele meestele, kohwipoes, naiste hulgas, kes oja ääres oma weeriistu täidawad ja oma pesu pesewad; haigetele ooteruumides, turul rahwa hulkadele, kes tööta ümber wahiwad, töömeestele, kes meie majasid ehitawad, meie pesu pesewad, hingedele kellega meie aegajalt elus kokku puudume ja kes meie elu ja olu tähelepannes meie kõrwal käiwad. „Õndsad need, kes kõige weeärtes seemet külwawad,“ ütleb prohwet Jesaaja — ja õndsad need sulased, kes nõnda Issanda külluses elawad, et neile alati ülewoolawat eluwett ja wärsket eluleiba teistele on anda. Ma ei räägigi neist otsata majadest, mis naismisjonääridele lahti seisawad, ja kuhu elu sõna milgi muul wiisil ei saa sisse minna, kui ainult sel teel, et nad lähewad waatama oma wangis ja pimeduses istuwaid muhamedi usulisi ja samm sammult lasewad woolata Jeesuse Kristuse walgust. Oh et meil oleks rohkem niisuguseid Püha Waimuga wõitnud kuulutajaid, kes ei wõi kodu seista, sest et teiste häda ja Kristuse armastus nende peale käib ja neid wälja minema sunnib. Ja kui sa oled wälja läinud, siis kuuluta moslemitele Kristust, ristilöödud ja ülestõusnud Kristust, kes, meie Wahemees on Jumala juures ja kes meie wõlad on maksnud. Näita neile et nad patused on ja ühte Ärapäästjat wajawad — ja et Jeesus Kristus nende Önnistegija on. Moslemite hulgas on palju otsijaid hingesid, kelledest ehk

misjonäär midagit ei tea. Nende eest tuleb Jumala ees palwes wõidelda. Tõesti Jumala sõna Eliale on ka kohane muhameedlaste kohta: „Mul on 7000 hinge nende hulgas, kes oma põlwi Paali ees pole nõtkutanud, Jumal, kes nende raskust tunneb ja ära mõistab, Tema teab ka, mil wiisil õiglaselt kohut mõista, ja Tema ei murra ka ühtegi rõhutatud pilliroogu katki ega kustuta ühtegi leegitsewat tuld. Misjonääri kohus on kõik teha, mis ta iganes wõib, et usklikke usutunnistuses aidata, sest elawad apostlid, kes Islami ikkest on wabastatud ja piinamist ega surma kartust ei tunne, need kes on walmis rõõmuga Kristuse pärast surma minema, need on need, kes Islami usule surmahoobi annawad. Need on mehed ja naised, keda Kristus oma Isa ja oma inglite ees rõõmuga omaks tunnistab.

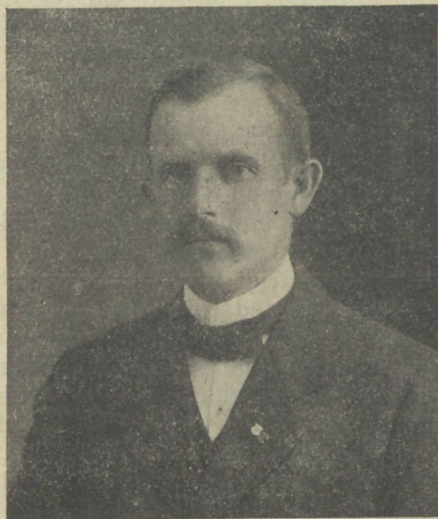
Ja missugused on siis nüüd kõigi nende tööde järeldused, mida meie teile wõime rääkida! Ettewalmistuse töö on nüüd peaaegu lõpetatud. Tähelepanu wäärt on, et peaaegu igas suuremas muhameedi linnas on üks misjoniasutus leida, Meka ja Mediina wäljaarwatud. Siiski ei ole üheski niisuguses paigas niipalju töölisi, kui töö tarwitab. Igaüks neist linnadest hüüab walju häälega: „tule alla Makeedooniasse ja aita neid!“ Üks teine tähtsam asi on see, et piibliraamat peaaegu igasse keelde on tõlgitud, mida muhameedlased räägiwad. Tuhanded piiblijaod loetakse iga päew nende hulgas ja misjonäärid ning kolporteurid müüwad iga aasta kümned tuhanded neist raamatutest. Beirutis trükikoda üksi on saatnud wälja ühe miljoni Araabiakeelseid piibliraamatuid omast alustusest saadik. Piibli trükkimist ja laialilaotamist on ka palju teisi häid kristlikke ja kasulikke raamatuid trükitud ja wälja saadetud ja nõnda on sõjariistad walmistatud wõitlusele. — Aga kus on meie wõidud? Mõnedki hinged on sõna lausumata ja täiesti alla annud — suured ja väikesed hinged on alandlikult ristilöödud Önnistegija ees põlwitamas, kelle elulugusid oleks wäärt trükki panna. Üks siit ja teine sealt on nad wäljaastunud ja ristiusku tunnistanud — aga meie ootame seda aega, kus hulgad Kristuse järele jooksewad ja ennast Tema aujärje ette maha heidawad. Keegi prohwetiwaaatega tööline ütles: „Ma olen julge, et Jeesus Kristus Muhamedist wõitu saab. Selle üle ei wõi mingisugust kahtlust olla, sest Kristus on Kuningas taewas ja maa peal. Tema kuningriik on nüüd taewas — aga pea täidab ta ka maailma.“ Kui pea see sünnib? Kas need järeldused, mis meie juba oleme kätte saanud, ei kutsu meid mitte üles usus edasi wõitlema ja edasi astuma, et meie suuremaid järeldusi kätte saaksime? „Tänini pole teie ühtegi minu nimel palunud. Paluge ja teile peab antama.“ (Järgneb.)

Heindrich Medelmann.

See oli 1918 aa. suwe algul, koolid olid walla lastud ja õpilased ruttasid linnast ära, nende seas ka mina ehk küll haigena.

Sõitsin kooliwennaga seltsis, rongil olles lähines meile keegi noormees ja algas meiega juttu, millest see õieti peale algas ei mäleta, tean et jutt praeguse kirjanduse, noorsoo peale kaldus; rääkis et ta ise küll uuemat kirjandust lugenud pole küll aga tema sõber, tõi näiteks Underit ette — seda kuuldes keerasin end akna poole ja wahtisin wälja, süda täis iseteadwust ja uhkust, naeratasin oma ette ja sisemiselt hinnates ikkagi Underit kes oma hingest neid laule on luuletanud ja mis sügawast hingest oli sel oli wäärtust mu filmis.

Ta rääkis weel maa ja linna elust millest ma ka huwitatud olin, lisades sinna juure et tal maale elama jäämiseks võimalused on, kuid langenud noorsoo pärast kelle heaks ta elada ja töötada tahab, ei taha neid võimalusi kasutada.

— Rumal inimene! — mõtlesin endas, tal võimalus maal elada ja ei tarwita seda. Sindasini wäga to forral walfist maa elu, mis mulle meeldis oma meeleolude ja loodusega.

Ta rääkis kooliwennaga edasi, kuid mina hoitsin end eemale, wahtides aknast wälja ja kuulates nii öelda ühe kõrwaga ja kõige selle peale iseteadwalt naeratades. Mäletan et ta rinnal mingisugune kulla karwa märk oli millest E täht meele on jäänud.

Peagi jõudis H. jaam ja ma astusin rongilt, kuna kooliwend ja see noormees edasi sõitsiwad.

See oli w. Medelmann, olles siis terve ja täis nooruse jõudu ja tööd.

Ja kui jälle üks teist nägime, olime mõlemad muutunud — mina usklik, tema haige.

H. Medelmann sündis 25. V wana 8. VI uue t. järgi 1880 aa. Tallinnas, õppis Ekateerina II algkoolis, pärast selle lõpetamist õppis weel I Realkoolis. Oma waratsfetes eluaastais näitas ta suurt armastust ja sõnakuulmist oma wanemate, nii sama ka oma omaksete wastu uiles.

Nooremehena astus ta Saksa noortemeeste seltsi.

Oma wooruslise elu peale waatamata ei olnud ta hinges õiget rahu. Tihti leiti teda eemal üksi kurwalt mõttes wiibawat. Kuni 25 eluaastani läks elu seefuguselt, kui siis Jumala Waim õp. Schrengi läbi teda õigele teele juhatas. Algus kibe ja raske wõitlus, mille juures Isand w. Joh. Grünberg'i tema abiks tarwitas. Sündis lõpulik samm — Isandale andmine, ja sellega algas ka tung teistele seda rõõmu edasi kanda. Ta süda lõi kõige pealt armastuses haigete wastu põlema ja ta rõõm oli neid tihti waatamas käia, niisamuti käis ta tihti maal Jumala sõna kuulutamas. Sel ajal pidas w. Koosa õe Krause pool pühapäewa kooli, kui w. Koosa 1912 aastal Tallinnast lahkus jäi pühapäewa kool w. Medelmanni hooleks. Lapsed kaswafid suuremaks, w. Medelmann organiseeris neist juba wäikese laulukoori, kuna wiimaks neist ka Tall. S. Risti C. E. Noorte Ühingu wälja kaswas.

C. E. tööwiiside ja liikumisega oli ta Saksa C. E. lehe „Jugendhilfe“ kaudu tutawaks saanud. Wäsimata oli ta oma noore ühingu juures ametis, nii sama ka kõigis Jumalariigi töös.

Kord tuli ta Arukülast läbi paksu lume Tallinna, mis juures ta külmetas, Tallinna jõudes pidi ta kohe Raitfeliitu oma wahikorrale minema, mis juures weel rohkem külmetas, wahikorrast koju jõudes, sündis tal werejooks, ja mille tagajärjel ta ka haigeks jäi. Haigusele lõi weel raske kurwameelsus juure, et ta oma armastatud seltsile kaasa ei saanud töötada.

Usklikkude eestpalwete tagajärjel paranes ta küll, kuid kops oli ometi haige. Kuid haiguse peale waatamata wõttis ta täie südamega Ühingu tööst osa, töötades mis wõis, öeldes tihti: „Teen mis ma wõin“ sest ta tundis, et kauaks teda siin ei ole.

Nii ka oli. —

Töös oli ta kindel — mida ta kord oli ette wõtnud, seda püüdis ta ka kindlasti läbi wiia.

Südamest armastas ta Ühingut ja selle kasuks töötas ka kõike pidi — iseenast ohwerdades.

Ta lahumine oli walfne, wära hommiku olid weel mõned wennad ja õed ta woodi ümber, wiimane sõna mis ta ütles oli „amen“ w. Laari palwe järele — ja siis lahumine.

Sällenagemiseni jääb meie soow!

Rakkele Woldemar.

Mõnda läinud suwe wäljasõitutest.

Inimesed hindawad tihti mälestusi, seepärast et need alati ilusatena paistawad, neil on nende waatamiseks ka isesugused prillid mis kõik lubawad roosilistena näha.

Kuid on ka mälestusi mida ei suudeta nende prillide abil roosilistena näha, waid kui nad meele tulewad sünnitawad pea alati walu.

Praegu on juba talve — läinud suwet wõime meeletutada mälestusis.

Läinud suwi oli väliselt wihmane. Loodus nagu nuttis alati, nagu oleks ta kurb, sügawalt kurb olnud, kadunud inimsoo kurjuse ja pahede üle.

Läinud suwes on ka nii mõnigi väljasõit ja kõik tehtud — mõnda neist tahaksime uuesti meeletutada. Muidugi kõike ei jõua kirjutada ja selleks puudub ka ruum.

Narwalaste esimene väljakäik oli 18. juunil Narwa Jaani eeslinna lähedusse, Lielenbachi mõisa metsa. Ilusa ilma, kena looduse ja armsa ühise kooswiibimise tõttu jäi hinge ülendaw mulje, mida õhtul päikese ilus loojaminek, kodu teel weel suurendas.

Teine 24. juunil Iisaku kuhu juba ammu palutud oli. Wälja sõitsime 23 hommikul, Jõhwi jaamas oldi meil hobustega wastas. Ka kaugemalt olid wennad sõitnud w. Murakas Rakworest, w. Mendelmann, Terestäl ja w. Posimann Tallinnast. Lõuna kella 4—5 paiku olime kohal. Teest wäsinud heitsid paljud puhkama. Õhtul kella 9—10 paiku olid ümbruskonnast rahwast kokku kogunud ja w. Beljaewi korteris peeti koosolek ära 24. juunil olime Iisaku kirikus, kus ka laulsime. Pärast kirikut oli noorus koosolek kohalikus palwemajas. Wana wäike palwemaja sammaldanud katusega, keset halja muru platsi, mis kõrge tüwiliste kuuskedest ja mändadest ümbritsetud jättis nii wäga ligitõmbawa mulje. Ka sees oli, ehk küll rahwa rohkuse tõttu kitsas ja palaw — wäga armas.

Õhtul umbes kella 5—6 aegu läksime kõik Iisakust 6—7 wersta eemal Waresmetsa külla w. Reesti juure. Sinna jõudes oligi ju õhtu, w. Reesti lahkuse tõttu saime

ülendaw karastaw tunne mis ühiste koosolekute õnnistatud tundide tegajärjedest ja ilusate mälestustega läbi põimitud oli.

2. juulil olime Karlowas, mis asub 3 wersta wene-piirist. Ilm oli wäga ilus ja rahwast oli ümbruskonnast,

Paide noored Wõhmas.

kes kõige selle sõja ajal elades „ni“ mõndagi on pidanud läbi elama, kaunis hea hulgate, kokku kogunud w. Kirschi talu suures rohu aias pidasime noorus koosoleku ära. Koosolek oli wäga armas ja õnnistatud. Õhtul sai läbi metsa raudtee kaudu rõõmsa meele ja lauludega tagasi tuldud.

Peale nende käike on weel Narwa lapsed 9. juulil Peteristil. 15. juulil N.-Jõesuus. 23. juulil Lüganusel. 30. juulil pühapäewa kooliga N.-Jõesuus. 13. augustil N.-Jõesuus. 20. aug. Jõhwis käinud.

Haapsalu Methodisti noorte — esimene kõik oli Noarootsi sealse C. E. Ühingu aastapäewal 21. mail, mis kõigile osawõtjale hea mälestuse järele jättis.

Teine väljasõit Martna C. E. Ühingu noorus koosolekule, mis õnnistatud oli nii et 4 hinge eestpalwet koosoleku lõpul soovisid.

Kolmas Kullamaale. Neljas Noarootsi üleüldise usklikkude koosolekule, kust ka Maardu C. E. noored osa wõtsid.

Wiies väljasõit Maidla wenna Pauluse juure, kuhu ka palju teisa usklikka igast küljest oli kogunud.

Kuues reis oli Lihula mis Haapsalu noorte suwiste käikudest ja väljasõitudest õige sündmusrikkam ja üllatawam, selle poolest et sel reisel mitmesugusi raskusi läbi elasime.

Reis algas 15. juulil, kus salk noori Haapsalust Lihula poole hakkasid liikuma et õhtuks kohale jõuda. Teel

tulid mõned hobused wastu ja wiiswad meie noored tükimaad edasi R. külla, Kasari jõe ääre. Ule jõe tuli minna kitsastes wenedes, mis noortele haruldane asi oli. Teisepoolt jõe sõidutati noori kuni Lihula, kuhu nad õhtu õe I. juure kohale jõudsid, kus neid suure rõõmu ja armastusega wastu wõeti. Osa kaasreisijaid, kaks wenda ja üks õde läksid teist teed H. küla kaudu Metsalu laheni ja paadiga purjetasid üle lahe, mis raske ja hädaohtlik oli, ja Matsalu mõisa kaudu, metsast läbi, kus weel ühest jõest üle tuli minna, pimedas üle heinamaade ja muu paikade, elanikudelt teed küsides, sest olime kõik esimest korda sealses ümbruskonnas, ikka edasi kuni wiimaks Lihula alewi ülesleidsime. Meeleolu oli ülendaw,

Keila-Joal.

warsti kehalist kinnitust ja puhkamist. Pärast weel olid mõned ümbruskonnast kokku tulnud ja hilja kell 11—12 aeg oli weel lühike ühine jumala sõna kuulutuse tund. Teine päew oli Waresmetsa koolimajas nooruskoosolek, kust kella 3 aeg jälle w. Reesti poole läksime. Seal olime kuni õhtuni. Päikese loojamineku aeg hakkasime Jõhwi poole tulema, wennad tulid hobusega saatma. Õõ läbi sai sõita ja kui wiimaks läbi hommikuse udu punane tule ratas ilm, mille ilmumisel kõik waikis, loodus kui unest ärkas ja niidud kõik üleüldwatud pärlitest särama pani. Pea olimegi jaamas, ja warsti kandis rong meid igat ühte koju poole. Kuigi olime kõik äärmiselt wäsinud siiski walitses hinges üksmeelt

sest olime tähtsa asja pärast väljas — Jeesuse riigi töö pärast. Tema aitas meid kõik ärakanda, mis lihale kibe tundus. Kolmas osa kaasreisijaid sõitsid rongiga Risti jaama ja sealt autoga Lihula, wiimased olid esimesed kohalejõudjad. Meie eesmärk, Lihula alewis ewangeeliumi kuulutada, läks järgmisel päeval, s. o. pühapäeval 16. juulil ühes sealse uskliku õe poolt tüüritud saalis üsna hästi korda. Et sarnased koosolekud sealse inimestele uudiseks olid, võisime siiski rõõmustada, et rahwal huwi koosoleku vastu oli, ka noortel, kelledega pärast koosolekut meil võimalik oli mõtteid wahetada. Loodame et see nõder külv ka seal Issanda Waimu mõjul wilja kannab, omal ajal.

Wiimane käik oli meil 30. juulil Ridalasse.

Paide C. E. Ühing on wäikese tööjõu pärast wäga wähe suwiseid väljasõite teinud. Ainult kaks. Esimene Wõhma alewi ja teine Peetri. Mõlemaist reisudest on head mälestused järele jäänud. Kasulikud ning rõõmustawad olid nad mitmet pidi.

Tallinna S. R. C. E. noored on wõinud läinud suwel mitmel pool käia nagu Harkus, Wiimsis, Maardus, Keila-Joal, Ius, Baltiski, Aegwiidus, Amblas, Narwas, Tartus, Nuustakul, Wõhmas, Koerus, Pranglis, pea igast reisist on midagi ilusat järele jäänud ja Jumala õnnistust kaasa toonud. Käik Joale ei olnud küll seks otstarbeks et seal Jumala sõna kuulutada, waid me läksime sinna kui lahutus käigule. Ius koht, mööda sügawat sängi woolab jõgi mere poole, sünnitades kaks kukkumist, millest küll üks enam kunstlik on. Kaldal on kaetud ilusa metsaga, ilus on kõrgelt kaldalt alla waadata kuidas jõgi kohiseb, woolab.

Weel ilusamat waatemängu pakkub kosk mida ligi kahe sülla kõrgune paesein sünnitab. Suurepärane on kose ees seista, mida ka wõimaldawad kiwi rangad ja üksisilmi wee kukkumist waadelda, mida enam waatad seda meeldiwamaks kosk läheb, suurepäralise kohina saatel purunewad ja kaowad wee wood, kiskudes kaasa, tõstes nagu üles, üles — tõuseb wiimati tung kaduda ühes nende woogudega, ei ole siis imeks panna, et paljud enesetapjad oma hukkamise paigaks kosed on walinud. Seisime kaua ta kaldal ja juures waadates ja kuulates ta suurepäralist mängu, unustades igapäised linna askeldused ja mured.

Meelt karastaw oli ka jõesus mere rannal wiibida.

Käik Baltiski jättis ka ilusad mälestused, hommikul sõitsime kolmekümne noore ümber rongiga wälja Baltiski, kuhu kaunis wara jõutsime, jaamast läksime läbi linna lauluga wana kindlusesse, kuhu siis aset wõtsime ja einetasime. Lõunapaiku pidasime ühe koosoleku seal, lageda taewa all. Pärast seda otsisime uue koha, kuhu aset wõtsime. Rõõmsas kooswiibimises kadus aeg. Me wennad käisime ka mere rannal ja meres, laenetus oli kaunis suur, siiski oli hea ujuda, tõusta ja wajuda laentega. Öhtul oli palwemajas koosolek, mis õnnistud oli ja paljudele hea mälestuse jättis. Pärast koosolekut saatsime aja, linna serwal wiibides mööda — kuni päike oli kadunud, asusime siis jaama poole.

Õnnistud olid ka sõidud Koeru, Maardu ja Prangli. R.

Tähelpanna!

Soowitan jõuluks pihhapäewa koolidele ja lasteasutustele järgmisi lasteraamatuid:

1. Hõbekellute — jõulujutt piltidega . . . . . Mf. 15.—
2. Tere tulemast — piltidega . . . . . " 10.—
3. Neegrilaste elust III. wiht . . . . . " 12.—
4. Ka üks p. p. kooliõnnistus — jõulujutt . . . . . " 5.—
5. Kui kurwastud, aga ifka rõõmsad — jõulujutt . . . . . " 4.—
6. Kõige parem . . . . . " 5.—
7. Jõuludõ tuletornis (ilmumisel)

Saada C. B. K. Seltfi keskladust,
Tallinn, Israeli tän. 12—4.

Suuremal arwul hinnaalandus.

J. Weewo.

Noored!

Olete tafunud ohwri-päewa anni?

Wiimane aeg oleks seda teha!

Teadaanne.

C. E. liidu aastakoosolek on 27. ja 28. det. Tallinnas. Igal ühingul tuleks iga 15 liikme kohta 1 saadik saata kuid mitte üle 12 saadiku.

Liidu juhatus.

„Noorte Elu“ aastateksijad ja need fel weel arwed diendamata, palume seda wõimalikult pea teha, wana aastas. Toimetus.

Soowitame kõigile kristlikult mõtlewale inimesile tutwuneda Tartu Ülikooli koguduse õpetaja professor S. B. Rahamägi praegu trükkist ilmunud wäga mõjuwa kõnega

„Ask ja alkohol“

4 lehekülge, hind 1 marf.

Kogudustele, ühingutele ja seltsidele alandatud hinnaga à 50 penni.

Tellida otse Tartust, Cesti Karfusliidust, Jakobi t. 8, telef. 404.

Kes tellimisraha — võib ka markides — ette ära saadab, sellele saadetakse kõne kirjastuse kulul kätte.

Cesti Karfusliit.

Wastutaw toimetaja: R. S. Marley.

Toimetus: Jaan Peipman, Boldemar Kallas, Peeter Sint, Ernst Aber, Johannes Peipmann, Harald Dahl ja Hendrik Tattar. Wäljaandja: Cesti Noorte Ühiskõude C. E. liit. U.-S. „Ühiselu“ trükk, Tallinn, Lai uul. 5.

Sind 15 marka.